

ze dne 22. února 1934 a 22. ledna 1935, jimiž byl se svými sourozenci stejným dílem ustanoven dědicem. Zůstavitelčiny dcery Malvína S. a Marie Valerie J. se k pozůstalosti přihlásily výměněčně ze závěti ze dne 25. srpna 1933 a 25. ledna 1935, jimiž rovněž stejným dílem se sourozenci byly povolány jako dědičky. Všichni nápadníci jsou tedy stejným dílem povoláni. Jejich dědické přihlášky po případě jejich dědické nároky se však netýkají těchž ideálních částí pozůstalosti, třebaže poměr k celku byl zůstavitelkou stanoven jednotně a stejně. Dědické přihlášky si tudíž ani neodporují, třebaže jedna skupina dědiců se dovolává jiných závětí, poněvadž se vztahují na jinou — ovšem ve stejné výši určenou — ideální část pozůstalosti, a mohou proto beze všeho vedle sebe obstáti. Spornými jsou mezi nimi toliko přednostní odkazy, na něž si činí nároky testamentární dědičky Malvína S. a Marie Valerie J. V takovém případě nelze žádnému dědici přikázati postavení žalobce, poněvadž ustanovení §§ 125 a 126 nesp. pat. nelze zde užití ani obdobou, nýbrž jest strany k vyřízení sporné otázky platnosti či neplatnosti přednostních odkazů poukázati na pořad práva, aniž by se jim k tomu cíli určila lhůta nebo postavení procesní. Oprávněný může pak buď žalovati na splnění odkazu nebo odpůrce, pokud tu jsou předpoklady § 228 c. ř. s., na zjištění, že odkaz je neplatným anebo že již zanikl z jiného důvodu, neboť provedení a ukončení pozůstalostního řízení není závislým na zahájení a provedení onoho sporu a také v případě odkazů uvedených v §§ 159 a 160 nesp. pat. náleží soudu pouze z úřadu dbáti jejich zajištění.

Čís. 15746.

Okresní nemocenská pojišťovna může projevit vůli jen způsobem statutárním, nikoli mlčky.

Není-li jinak předepsáno stanovami nemocenské pokladny, patří ustanovení jednotlivého zaměstnance pokladny do oboru působnosti představenstva.

Otázku, zda se tak stalo platným projevem představenstva, jest rozhodnouti, — pokud § 17 zák. č. 689/1920 Sb. z. n. o volbě představenstva nemocenské pokladny nenabyl účinnosti —, podle stanov pokladny a podle nich jest zjistiti, zda představenstvo, zvolené ještě podle předpisů zák. č. 33/1888 ř. z., bylo řádně doplňováno.

Pojem kolektivní smlouvy.

Předpis § 18 zák. č. 33/1888 ř. z. nebyl změněn čl. X zák. č. 268/1919 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1937, Rv I 1268/36.)

Žalobce přednesl, že nastoupil dne 1. února 1923 službu jako úředník u okresní nemocenské pokladny ve S. Usnesením jejího představenstva ze dne 29. srpna 1925 byla mu udělena definitivita ve smyslu čl. XX kolektivní smlouvy, podle níž byl služební poměr založen. Podle posledního odstavce dekretu okresní nemocenské pokladny ve S. ze dne 22. června 1926 podepsal žalobce na dosvědčení toho, že projevuje svůj

souhlas s ustanovením kolektivní smlouvy, jeden výtisk kolektivní smlouvy, který byl okresní nemocenské pokladně vrácen. Řečená kolektivní smlouva byla uzavřena mezi Svazem »Reichsverband Deutscher Krankenkassen in P.« a Svazem »Verband der öffentlichen Angestellten in R.« a nabyla účinnosti dnem 1. ledna 1925. Žalovaná byla členkou Svazu »Reichsverband Deutscher Krankenkassen«, jehož nástupcem jest Svaz »Vereinigung Deutscher Kranken- und Versicherungsanstalten«, jehož členkou jest nyní žalovaná okresní nemocenská pojišťovna. Žalobce jest členem Svazu »Verband der öffentlichen Angestellten«. Koncem roku 1926 byla okresní nemocenská pokladna ve S. podle § 268 zák. č. 221/1924 Sb. z. a n. zrušena a převzata se všemi právy a povinnostmi žalovanou okresní nemocenskou pojišťovnou v S. Žalobce byl podle toho převzat do služeb žalované se všemi právy, plynoucími ze služební smlouvy podle dekretu ze dne 22. června 1926, kterou se žalovaná také vždy řídila až do 20. února 1929, kdy mu oduznala definitivu, t. j. nevypověditelnost služebního poměru. Do tohoto rozhodnutí podal žalobce dne 25. února 1929 stížnost k Ústřední sociální pojišťovně, jež však stížnost zamítla výnosem ze dne 31. srpna 1929. Poněvadž se to stalo neprávem, navrhl žalobce, aby bylo rozsudkem zjištěno, že nevypověditelnost jeho služebního poměru u žalované podle čl. XX kolektivní smlouvy, již jest jeho služební poměr u žalované upraven, trvá po právu a že rušení definitivy se u něho stalo neprávem. Nižší soudy zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Z ustanovení cís. nař. ze dne 6. září 1914 č. 238 ř. z. o zmocnění představenstev nemocenských pokladen k zvláštnímu opatření po dobu válečného stavu a provádějícího ministerského nařízení ze dne 7. září 1914 č. 239 ř. z. nemůže žalobce nic pro sebe odvozovati, ježto podle § 1 řečeného nařízení bylo k platnosti takového usnesení představenstva nemocenské pokladny potřebí schválení zemského úřadu, a o doplnění představenstva pokladny dočasnou kooptací podle § 3 téhož nařízení nebylo v řízení prvního soudu nic tvrzeno. Ani z předpisu zákona ze dne 30. prosince 1917 č. 524 ř. z., kterým pozbylo cís. nař. č. 238/1914 ř. z. účinku, nemůže žalobce pro sebe nic vytěžiti, když jednak podle § 1, odst. 1, onoho zákona byla představenstva nemocenských pokladen zmocněna po dobu mimořádných poměrů, válkou způsobených, pravoplatně se usnášeti, pokud nutně toho vyžadovala zvláštní péče o zájem členů nebo pokladny, jednak podle druhého odstavce téhož paragrafu bylo přípustné doplnění představenstva dočasnou kooptací až do počtu členů stanovami předepsaného. Zákonem ze dne 15. května 1919 č. 268 Sb. z. a n., jímž se mění předpisy zákona o nemocenském pojištění dělníků, bylo v čl. X. měnicím § 16 (o představenstvu) a § 17 (o valné hromadě) zákona č. 33/1888 ř. z., § 17 a) sice stanoveno, že funkční doba představenstva trvá čtyři leta a zvolení zůstávají v úřadě po uplynutí této doby, dokud nebudou pravoplatně zvoleni jejich nástupci, avšak již zákonem ze dne 22. prosince 1920 č. 689 Sb. z. a n., kterým se mění některá ustanovení zákonů o pojištění dělníků pro případ nemoci, byl § 17 zák. č. 33/1888 ř. z. ve znění zák. č. 268/1919 Sb. z. a n. změněn, že valná hromada delegátů volí osmičlenné představenstvo nemocenské po-

kladny a osm náhradníků podle zásady poměrnosti, první volby podle téhož zákona řídí zástupce dozorčího úřadu za pomoci komise podle § 16 lit. e) jmenované a vedle těchto členů představenstva, zvolených valnou hromadou delegátů, jsou členy představenstva dva zaměstnavatelé zvolení zaměstnavatelskými členy dozorčího výboru prostou většinou; podle čl. IX zák. č. 689/1920 Sb. z. a n. nabyt tento zákon účinnosti dnem 1. ledna 1929 a měl ji pozbyti dnem 31. prosince 1931; zákony č. 489/1921 Sb. z. a n. a č. 397/1922 Sb. z. a n. a konečně zákonem ze dne 21. prosince 1923 č. 248 Sb. z. a n., kterým se mění některá ustanovení po případě prodlužuje působnost některých právních předpisů o nemocenském pojištění dělníků, byla čl. III působnost zákona ze dne 22. prosince 1920 č. 689 Sb. z. a n. se změnami stanovenými zákonem č. 489/1921 Sb. z. a n. — které však netýkají se znění výše zmíněného § 17 zák. č. 33/1888 ř. z. — prodloužena od 1. ledna 1924 až do doby, kdy nabudou účinnosti předpisy o nemocenském pojištění v rámci osnovy o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, se zřetelem k předpisům §§ 266 a 267 zák. č. 221/1924 Sb. z. a n. ve znění zák. č. 184/1928 Sb. z. a n. a vlád. nař. ze dne 25. června 1926 č. 90 Sb. z. a n. dne 29. srpna 1925 ještě nenastalo. Trval proto od účinnosti zákona č. 689/1920 Sb. z. a n., ode dne 1. ledna 1921 předpis, podle něhož okresní nemocenská pokladna ve S. mohla se dne 29. srpna o služebním poměru žalobcově svým představenstvem platně usnésti jen, kdyby usnesení toho se zúčastnili členové představenstva z oboru zaměstnavatelů počtem dvou. Poněvadž tehdejší představenstvo nemocenské pokladny sestávalo ze tří zástupců zaměstnavatelů a šesti zástupců zaměstnanců, odporovalo toto složení poměrem zástupců ze skupiny zaměstnanců a zaměstnavatelů zákonu a usnesení jeho o udělení definitivy žalobci je proto neplatné.

Nejvyšší soud uložil prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody :

Není sporu o tom, že Okresní nemocenská pokladna ve S. byla zrušena a že její práva a závazky přešly podle § 268 zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. na žalovanou Okresní nemocenskou pojišťovnu ve S. Ta vstoupila tak do služebních smluv Okresní nemocenské pokladny ve S. se zaměstnanci, lékaři a porodními asistentkami, pokud byly ujednány před 1. lednem 1924 nebo do smluv pozdějších, jestliže byly pro žalovanou příznivější (§ 269 zákona č. 221/1924 Sb. z. a n.). Z toho vyplývá, že stran smlouvy, ujednané teprve po 1. lednu 1924 a pro žalovanou pojišťovnu nepříznivější, nebylo třeba, aby projevila usnesením, statutárním způsobem svoji vůli, že nehodlá vstoupiti do smlouvy sjednané svou předchůdkyní, neboť již sám zákon ustanovuje, že nemocenská pojišťovna nevstupuje do takové smlouvy. V souzené věci bylo sice v žalobě tvrzeno, ale bylo žalovanou popřeno a nebylo ani nižšími soudy zjištěno, že žalobce byl převzat do služeb Okresní nemocenské pokladny ve S. dne 1. února 1923, a bylo jen zjištěno že žalobce byl ustanoven definitivním zaměstnancem této pokladny teprve smlouvou

ze dne 22. června 1926 tedy po 1. lednu 1924. Předmětem sporu jest toliko tato smlouva, jež byla pro žalovanou zřejmě nepříznivější než smlouva, ujednaná se žalobcem při jeho nastoupení prý dne 1. února 1923, protože již udělení definitivy samo znamená větší zatížení zaměstnavatele, a mimo to byl již žalobce zařaděn jako účetní do skupiny B) podle čl. III kolektivní smlouvy. Jest tudíž skutečnost, zda žalobce vstoupil do služeb Okresní nemocenské pokladny ve S. dne 1. února 1923, tedy před 1. lednem 1924 v souzeném sporu bezvýznamná, neboť, kdyby se tak bylo stalo před 1. lednem 1924, nebyla by žalovaná, jak již shora vyloženo, vstoupila podle § 269 uvedeného zákona do smlouvy ze dne 22. června 1926 pro ni nepříznivější, a bylo by žalobou již z toho důvodu zamítnouti. Žalovaná nemohla ani mlčky (§ 863 obč. zák.) dáti najevo, že vstupuje do smlouvy Okresní nemocenskou pokladnou ve S. s žalobcem sjednané. Jeť žalovaná pojišťovna právnickou osobou, jež může platně projevit svou vůli jen statutárním způsobem, nikoli mlčky, (konkludentními činy podle § 863 obč. zák.), a není sporu o tom, že žalovaná statutárním způsobem nikdy neprojevila, že vstupuje do dotčené smlouvy, anebo že ji pokládá pro sebe za závaznou. Kdyby však byl žalobce vstoupil do služeb Okresní nemocenské pokladny ve S. až po 1. lednu 1924, byla by žalovaná vstoupila podle § 269 uvedeného zákona i do smlouvy ze dne 22. června 1926, třebaš pro ni nepříznivější, byla-li ovšem platně uzavřena. Protože nižšími soudy nebylo zjištěno, kdy byla uzavřena první služební smlouva mezi žalobcem a Okresní nemocenskou pokladnou ve S., trpí jejich řízení vadou, která, třebaš nezpůsobila zmatečnosti, byla způsobilá zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (§ 503 č. 2 c. ř. s.). Bylo proto zrušiti napadený rozsudek, a protože jest patrně třeba jednání v první stolici, aby se věc stala zralou k rozhodnutí, i rozsudek první stolice a vrátiti vše soudu první stolice, aby dále jednal a znovu rozhodl (§ 510 c. ř. s.). Bude na soudě, aby především zjistil, kdy byla uzavřena první služební smlouva mezi žalobcem a Okresní nemocenskou pokladnou ve S. Zjistí-li se, že byla uzavřena již před 1. lednem 1924, bude žalobu bez dalšího jednání zamítnouti z důvodu již shora naznačených. Zjistí-li se však, že byla uzavřena až po 1. lednu 1924, bude nutno dále zjistiti, zda další smlouva ze dne 22. června 1926 byla platně uzavřena. Žalobce byl ustanoven definitivním zaměstnancem Okresní nemocenské pokladny ve S. na základě usnesení jejího představenstva ze dne 29. srpna 1925. V té době byl v platnosti zákon ze dne 28. prosince 1920 č. 689 Sb. z. a n., jehož působnost byla prodloužena zákony č. 489/1921, 397/1922, 144/1922 na rok 1923 a č. 248/1923 Sb. z. a n. Podle § 17 c) tohoto zákona přísluší představenstvu všechna práva a zastupování pokladny nemocenské mimo věci, jež zákonem nebo stanovami jsou výslovně vyhrazeny usnesením valné hromady nebo společné schůze představenstva s dozorčím výborem. Ustanovení zaměstnanců nebylo v zákoně z 30. března 1888 č. 33 ř. z. v doslovu čl. X § 17 d) zákona č. 268/1919 Sb. z. a n. vyhrazeno valné hromadě ani společné schůzi představenstva s dozorčím výborem a podle § 17 g) (bod 2) zákona č. 689/1920 Sb. z. a n. se má dotčená společná schůze usnášeti toliko o kolektivních smlouvách se zaměstnanci pokladny a

s lékaři. Ustanoviti jednotlivého zaměstnance patřilo tudíž do oboru působnosti představenstva, ano nebylo tvrzeno ani prokázáno, že stanovy Okresní nemocenské pokladny ve S. obsahovaly odlišné ustanovení. Zákon č. 689/1920 Sb. z. a n. obsahuje sice ustanovení o volbách do nemocenských pokladen, ale předpokládá v § 16 f), že podrobnější ustanovení o způsobu volby budou uvedena v nařízení. Ježto nařízení to nebylo vydáno, nebylo možné volby do nemocenských pokladen provést z toho důvodu — ježto volby nebyly provedeny a tudíž nebylo možno orgány nemocenské pokladny zřídit a ustanoviti podle zásady volby — nenabylo účinnosti ustanovení § 17 zákona č. 689/1920 Sb. z. a n., nařizující, že valná hromada delegátů, zvolená podle § 16 a), e), f) uvedeného zákona, volí osmičlenné představenstvo a osm náhradníků a že vedle těchto členů představenstva, zvolených valnou hromadou delegátů, jsou členy představenstva dva zaměstnavatelé, zvolení zaměstnavatelskými členy dozorčího výboru prostou většinou. Otázku, zda představenstvo v zasedání ze dne 29. srpna 1925 bylo platně složeno a usnesení schopno, jest tudíž řešiti podle dřívějších předpisů, t. j. podle stanov bývalé Okresní nemocenské pokladny ve S., ježto ustanovení § 18 zákona č. 33/1888 ř. z. výslovně odkazuje k stanovám nemocenských pokladen a nebylo změněno čl. X zákona č. 268/1919 Sb. z. a n. Že členové představenstva zvoleni ještě podle zákona č. 33/1888 ř. z. zůstali v úřadě ještě i po uplynutí funkční doby, na niž byli původně zvoleni, že však jejich počet měl býti doplňován do počtu členů stanovami nařízeného, plyne z § 1 zákona č. 524/1917 ř. z. a z nutnosti nerušeného vedení nemocenských pokladen, jimž byl zákonem svěřen důležitý obor sociálního pojištění. Ten zřejmě nemohly spravovati bez příslušných orgánů k řádnému projevení jejich vůle nutných (srv. i pozdější předpisy § 16 a) zákona č. 268/1919 Sb. z. a n., § 61 zákona č. 221/1924 Sb. z. a n., §§ 131, 132 zákona č. 184/1928 Sb. z. a n.), Bylo zjištěno ze zprávy okresního úřadu ve S. ze dne 31. srpna 1934, že v den výše uvedeného zasedání představenstvo (výbor) Okresní nemocenské pokladny ve S. záleželo z devíti členů, z nichž bylo šest zaměstnanců a tři zaměstnavatelé, a z knihy protokolů o zasedání představenstva (výboru) z téhož dne (29. srpna 1925), že při tomto zasedání bylo přítomno všech devět členů představenstva, totiž šest zástupců zaměstnanců a tři zástupci zaměstnavatelů, a v tomto zasedání bylo všemi devíti členy souhlasně usneseno přijmouti novou kolektivní smlouvu platnou od 1. ledna 1925 a ustanoviti dovolatele definitivním úředníkem. Bude tedy ještě zjistiti, zdali toto složení představenstva Okresní nemocenské pokladny ve S. a jeho usnášení ve schůzi konané dne 29. srpna 1925 bylo v soulase se stanovami Okresní nemocenské pokladny ve S., aby bylo možno posouditi, zda tehdy došlo k platnému usnesení představenstva, ježto právníkova osoba může projevit vůli jen způsobem předepsaným zákonem po případě stanovami. V souzené věci byl žalobce ustanoven definitivním zaměstnancem Okresní nemocenské pokladny ve S. usnesením představenstva a byl mu důsledkem toho doručen služební dekret (jmenovací listina). Kolektivní smlouva jest ujednání, při kterém vystupují na straně zaměstnanectva i zaměstnavatelstva příslušné organizace, anebo při kterém organizace vystupuje

aspoň na straně zaměstnanectva, jako druhý smluvník však se účastní dohody toliko jednotlivý zaměstnavatel. Účelem takových smluv jest, aby zaměstnavatel nebyl nucen s každým zaměstnancem vyjednávat smlouvu služební nebo pracovní zvlášť, aby spíše všechny měly stejný obsah, poměry v podniku se ustálily a tak se předešlo rozporům mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Ale smlouva kolektivní, jsouc jen rámcovým vzorem pro uzavírání smluv individuálních, nenahrazuje je, nýbrž jest třeba, aby zaměstnanec byl zaměstnavatelem do práce přijat. V tom právě záleží individuální smlouva služební a kolektivní smlouva uspořuje stranám jen vyjednávání obsahu. Ani služební poměr dovolatelův nebyl založen kolektivní smlouvou, k jejíž platnosti vyžaduje § 17 g) zákona č. 698/1920 Sb. z. a n. usnesení společné schůze představenstva a dozorčího výboru pokladny, nýbrž individuální smlouvou. Ježto šlo o takovou individuální smlouvu Okresní nemocenské pokladny se žalobcem, mohla býti platně sjednána představenstvem a její platnost nezávisela na platnosti kolektivní smlouvy, třeba kolektivní smlouva dala podnět k tomu, aby představenstvo sjednalo individuální smlouvu. Že by kolektivní smlouva obsahovala ustanovení příčící se zákonu nebo dobrým mravům (§ 879 obč. zák.), takže by se jejich převzetím do individuální smlouvy též tato smlouva stala neplatnou a pro strany nezávaznou, nebylo tvrzeno ani prokázáno. Nebylo tudíž ani třeba uvažovati, zda kolektivní smlouva pozůstává po právu, nebo zda byla neplatná pro nedostatek formálních náležitostí.

Čís. 15747.

Ustanovení § 151, odst. 3, posl. věty, ex. ř. platí i po účinnosti § 1, odst. 2, zák. č. 1/1933 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1937, R II 536/36.)

P r v ý s o u d odložil podle druhé věty třetího odstavce § 151 ex. ř. dražební řízení na půl roku. **R e k u r s n í s o u d** zrušil toto usnesení. **D ů v o d y:** Jde o městský dům s dílnami, takže nelze užití ustanovení § 151, odst. 3, ex. ř., jež se týká jen dražebního řízení venkovských statků a pozemků.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Ustanovením § 1, odst. 2, zák. č. 1/1933 Sb. z. a n. bylo nejnížší podání stanoveno jak při venkovských statcích a u pozemků, tak při domech stejnoměrně na dvě třetiny odhadní ceny. Z toho usuzuje stěžovatel, že platí nyní i při domech táž zásada pro pokračování v dražebním řízení jako při venkovských statcích a u pozemků, totiž, že nemůže býti navrženo nové dražební řízení, dokud neuplyne půl roku od dražebního roku. Avšak pro tento závěr není v zákoně opory. Zákon č. 1/1933 Sb. z. a n. to nenařizuje. Účel ustanovení § 151, odst. 3, ex. ř.